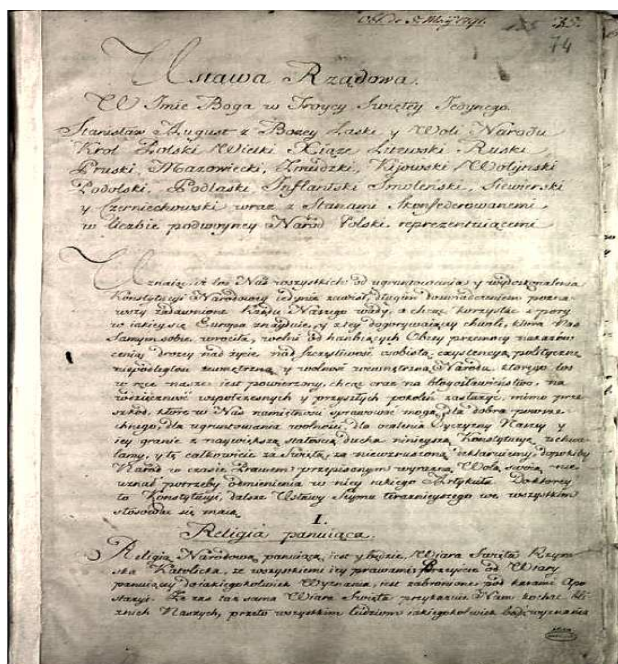

Uchwalenie Konstytucji 3 Maja zostało uznane za święto 5 maja 1791. Nam dane jest dzisiaj obchodzić już 232 rocznicę jej powstania.

Konstytucja 3 Maja, a właściwie **Ustawa Rządowa z dnia 3 maja** – była pierwszą w Europie i drugą na świecie (po konstytucji amerykańskiej z 1787 roku) nowoczesną, spisaną konstytucją.

Została zaprojektowana tak by zlikwidować wady, opartego na wolnej elekcji i demokracji szlacheckiej systemu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Konstytucja zmieniła ustrój państwa z monarchii elekcyjnej w monarchię dziedziczną. Ograniczyła znacząco demokrację szlachecką, odbierając prawo głosu i decyzji w sprawach państwa szlachcie nieposiadającej ziemi. Wprowadziła polityczne zrównanie mieszczan i szlachty oraz dawała prawną ochronę chłopom. Konstytucja formalnie zniósła liberum veto i wszelkie konfederacje.

Oryginalny manuskrypt Konstytucji 3 Maja

Przyjęcie Konstytucji 3 Maja spowodowało opozycję stronnictwa hetmańskiego oraz spowodowało wrogość Imperium Rosyjskiego. W wojnie w obronie konstytucji Polska, została pokonana przez wojska rosyjskie Katarzyny Wielkiej, wspierające konfederacją targowicką. Po utracie niepodległości w 1795 roku, przez 123 lata rozbiorów, przypominała o walce o niepodległość. Zdaniem dwóch współautorów konstytucji, Hugona Kołłątaja i Ignacego Potockiego była „ostatnią wolą i testamentem gasnącej Ojczyzny”.

Hugo Kołłątaj

Ignacy Potocki

Konstytucja obowiązywała przez 14 miesięcy, w ciągu których Sejm Czteroletni uchwalił szereg ustaw szczegółowych, będących rozwinięciem jej postanowień.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku, rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została uznana za święto narodowe już przez Sejm Ustawodawczy 29 kwietnia 1919 roku. Po II wojnie światowej obchodzono je do 1946 roku, kiedy to w wielu miastach doszło do demonstracji studenckich. Od tego czasu władze komunistyczne zaprzęstały i zabroniły publicznego świętowania, a próby manifestowania były często tłumione przez milicję. Święto Narodowe 3 Maja przywrócono ustawą z 6 kwietnia 1990 roku. Pierwsze uroczyste obchody święta 3 Maja w Warszawie odbyły się na Placu Zamkowym w 1990 roku.

Obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja”

Informacje przygotował:
Wojciech Gramowski